

PROSTITUCIÓ, UN DEBAT NECESSARI

GLÒRIA SANZ

Girona, Catalunya

Els discursos sobre la prostitució generen controvèrsia, des de les posicions més conservadores fins als sectors més actius i transformadors dels moviments socials. Dins mateix dels moviments feministes s'hi sol distingir entre propostes regulacionistes i postures abolicionistes, amb arguments en gran part irreconciliables. En alguns espais, encara insuficients i poc oberts al gran públic, hi ha iniciatives que conviden experts, polítics, juristes, treballadors del sexe, professionals de serveis socials, etc. a dialogar i reflexionar sobre una activitat que afecta la vida de milions de dones arreu del món. Són realment necessàries.

La controvèrsia sembla una excusa per al poc compromís d'institucions i governs: la prostitució té una presència minsa o poc seriosa en molts mitjans de comunicació i amb prou feines s'esmenta en els programes dels partits polítics. És encara una realitat molt desconeguda perquè ha estat intencionadament invisibilitzada per raons religioses, morals i fins i tot estètiques, amb mesures "oficials" que sovint s'han dedicat a estigmatitzar-la i amagar-la, agreujant els problemes que envolten la situació precària de moltes dones.

Beatriz Gimeno, al seu llibre *La prostitución*, publicat per Edicions Bellaterra, ens ofereix una visió global i social de la prostitució, plena d'elements útils per a un debat necessari, com ara dades realistes i testimonis de primera mà sobre la situació de les prostitutes. Gimeno és filòloga, escriptora, política i activista en favor dels drets de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals (LGBT). Ha participat en seminaris feministes i universitaris sobre prostitució, drets humans i violències de gènere. Autora de nombrosos articles que resulten útils per observar les diverses cares de la prostitució, és una veu activa i reconeguda en l'evolució d'aquest debat en àmbits socials i polítics.

Les seves obres plantegen la necessitat d'abordar la prostitució com a fenomen social, amb totes les seves arrels. L'entén essencialment com un terrible símptoma de la societat patriarcal i de l'economia capitalista. D'una banda, la prostitució com a institució transmet, perpetua i reforça la desigualtat i els rols de sexe més tradicionals i patriarcals. De l'altra, –en paraules de l'autora– *ha passat de ser una sortida individual per a les dones més pobres, a convertir-se en una part fonamental d'un dels negocis globals que mou més diners, tant legals com il·legals: el negoci del sexe*. Afirmar, a més, que qui mou els fils d'aquest negoci multimilionari de dimensions mundials són màfies internacionals que es dediquen indistin-

tament a les mercaderies més lucratives, com ara la droga i les armes.

El fet que sigui un espai de desigualtat entre gèneres, de vulneració de drets humans i de grans interessos econòmics agreuja encara més les conseqüències de la manca de polítiques valentes de municipis i governs.

És poc realista entendre la prostitució com un intercanvi de serveis lliure, remunerat i respectuós. Si així fos, només es tractaria de regularitzar un sector laboral i comercial per protegir alguns drets i fer aflorar una part de l'economia submergida, inclosa la hipòtesi ingènua que tant treballadors com clients fossin homes i dones en un 50%. Però els partidaris de la regularització no poden ignorar que les situacions de prostitució tenen tota una altra dimensió i són significativament més injustes. Qui hi sortiria guanyant si la qüestió fos transformar proxenetes en empresaris?

Cal afrontar amb realisme que parlar de prostitució vol dir parlar d'explotació, de tràfic de persones, de clandestinitat, d'abús de menors, de pèrdua de drets i llibertats, de marginalitat i pobresa, i molt sovint de violència de gènere. Perquè la prostitució és, bàsicament, un tema de drets humans que afecta milions de dones a tot el món. Hi ha encara tantes assignatures pendents al voltant dels drets socials, laborals, econòmics, sexuals i reproductius de les dones que podem afirmar que un 50% de la població mundial viu en situacions que inclouen algun tipus de marginació o de precarietat. En aquest context, bordells, carreteres i situacions alegals impliquen un risc afegit d'explotació, violència física, maltractament psicològic i feminicidis.

Malauradament, ni les societats que es consideren més desenvolupades en l'àmbit dels drets humans han resolt el problema de la prostitució, que cal relacionar, sobretot, amb la desigualtat i la pèrdua de drets que pateixen persones especialment vulnerables. No es pot entendre l'exercici de la prostitució com una qüestió de llibertats individuals o de dret al propi cos. La realitat i les xifres ens mostren que la llibertat és lluny de la gran majoria dels contextos i situacions en què hi ha prostitució. Cal un enfocament valent i solidari, allunyat de judicis morals i, alhora, acceptar les contradiccions que comporta abordar el tema de la prostitució a la recerca de solucions vàlides. Seminaris universitaris, articles d'opinió, treballs periodístics d'investigació i debats als mitjans de comunicació poden tenir un paper determinant en un debat urgent i necessari. ▢